

ประกายสองใจ ๓

๒๕๕๗

พระคันธसारากวรงค์

อตตนา กรเต ลกขี
น หี ลกขี อลกขี วา

อลกขี กรเตตตนา
อนโอบ อนนสส' การโก.

(ข. ช. ๒๗.๕๖.๑๕๐)

บุคคลสร้างสร้งมกคด้วยตนเอง
และสร้างสิ่งทมิไซสร้งมกคด้วยตนเอง

เพราะคนอื่นจะสร้างสร้งมกค
หรือสิ่งทมิไซสร้งมกคให้คนอื่นหาได้ไม่

ด้วยความปรารถนาดี

แต่

.....

จาก

.....

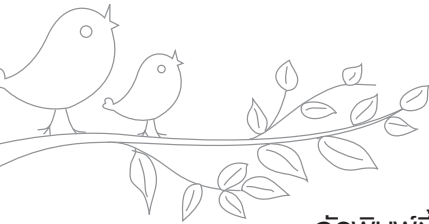

๔
พระคัมภีร์สาราวังศ์

ประกายส่องใจ ๓

ชื่อผู้เรียบเรียง พระคัมภีร์สาราวังศ์
๓๗ วัดท่ามะโอ ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมือง
จังหวัดลำปาง ๕๒๐๐๐

ISBN 978-974-7539-19-6

จัดพิมพ์ขึ้นตามโครงการจัดหาทุน
เพื่อบำรุงกองทุนวิปัสสนา
โดย ศูนย์วิปัสสนาวัดท่ามะโอ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : เมษายน ๒๕๕๗

จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ : หจก.ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์ ๐๘๑-๕๖๖-๒๕๔๐

๕
ประกายส่องใจ

คำนำ

หนังสือ ประกายส่องใจ เล่ม ๑ และเล่ม ๒ ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ใน พ.ศ. ๒๕๕๔ และ พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามลำดับ เพื่อให้คนทั่วไปเห็นคุณค่าของ หลักธรรมในศาสนาพุทธที่นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามสมควร

บัดนี้ ผู้เขียนได้เขียนประกายส่องใจ เล่ม ๓ เพื่อเป็นประทีปส่องใจง่าย ๆ เหมาะสมแก่คนทั่วไปที่ไม่ได้ปฏิบัติธรรมและผู้ที่ผ่านการปฏิบัติธรรมมาแล้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นคติเตือนใจให้เราไม่ประมาทในวัย ทรัพย์ และชีวิต บำเพ็ญตนให้มี คุณค่าต่อชาวโลก เหมือนกล้วยไม้ที่ประดับโลกให้สวยงาม ที่จริงแล้ว บทความ เหล่านี้มีบันทึกไว้เป็นตอนๆ ในเว็บไซต์ของวัดท่ามะโอที่ผู้เขียนนำเสนอตามวาระ โอกาส แล้วนำมาจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มทั้งสามฉบับ

ขออนุโมทนากุศลจิต คุณเสริมสุข ปัทมสถาน ผู้ช่วยเป็นกำลังสำคัญ ในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้เพื่อแจกเป็นธรรมทานในงานทำบุญอายุวัฒนมงคล วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๗ ขอให้ท่านเจ้าภาพที่ร่วมบำเพ็ญบุญในครั้งนี้จงมี ความสุขความเจริญทั้งทางโลกและทางธรรม สามารถสร้างบารมีเพื่อความพ้น ทุกข์โดยพลัน ดังคาถาที่โบราณจารย์กล่าวไว้เป็นคติเตือนใจในช่วงสงกรานต์ ที่อายุของเราเพิ่มจากเดิมว่า

สงฺขารว มม สงฺกนฺตา วโยวฺทิตฺตา ปฺน
ปฺรา มรามี ปฺญญํ ตํ สฺลฺทฺธํ ปฺสุตฺ วต.

“สังขารของเราล่วงเลยไป ถึงความเจริญวัยอีกปีหนึ่ง ก่อนที่เราจะตาย บุญที่เราสั่งสมไว้นั้นเป็นสิ่งที่เราได้รับดีแล้วหนอ”

พระคันธสาราภิงส์, ป.ธ.๙, ดร.

เมษายน พ.ศ.๒๕๕๗

E-mail : tamaoh24@gmail.com

www.wattamaoh.org

การเดินทางสู่ความสำเร็จ

ทุกคนมีการเดินทางที่ต่างกันไป บางคนเดินทางไกล บางคนเดินทางใกล้ ทุกคนล้วนเดินทางไปสู่อิสรภาพของชีวิต คือ อิสรภาพในการทำ พูด และคิดสิ่งที่ตัวเองต้องการ

ชีวิตก็เป็นการเดินทางอย่างหนึ่ง เพราะต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด ทุกคนจึงต้องการความสำเร็จในการศึกษา หน้าที่การงาน ตำแหน่ง เงินทอง อำนาจ ชัยชนะ ฯลฯ

แต่การเดินทางชีวิตด้วยการแสวงหาสิ่งเหล่านั้น เกิดจากแรงผลักดันของกิเลสที่อยากได้อะไรก็มี และเป็นการเดินทางที่ไม่มีวันสิ้นสุด เพราะเราต้องตายสักวันหนึ่งแล้วปล่อยทุกอย่างทิ้งไป

เราทำทุกอย่างเพื่อปรนเปรอร่างกายให้อยู่ดีมีสุข แสวงหาอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และหยาูกยา เพื่อรับใช้ร่างกาย เพราะเราเป็นทาสของร่างกาย จึงทำตามทีร่างกายสั่งทุกอย่าง

ถ้ากิเลสนำทางชีวิตของเรา เราก็จะทำบาปตามความอยากได้อะไรมีของตัวเอง กิเลสเป็นตัวขับเคลื่อนให้เราเดินทางด้วยความอยากเพื่อแสวงหาความสำเร็จ การเดินทางนี้ไม่มีวันสิ้นสุด

“

แต่ถ้าเราให้สติและปัญญานำทางชีวิต
เราจะสนองความต้องการของร่างกายเท่านั้น
ไม่สนองความต้องการของกิเลส
จึงทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
ไม่ทำบาปด้วยอำนาจของตัณหา

”

แต่ถ้าเราให้สติและปัญญานำทางชีวิต เราจะสนองความต้องการของร่างกายเท่านั้น ไม่สนองความต้องการของกิเลส จึงทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทำบาปด้วยอำนาจของตัณหา

ชีวิตที่เดินทางด้วยสติและปัญญา จะทำให้เราตั้งใจสั่งสมบุญบารมีคือทาน ศีล และภาวนาเพื่อความพ้นไปจากทุกข์ มิใช่ตั้งใจแสวงหาเงินทองเพื่อความร่ำรวยเป็นหลัก จึงเป็นชีวิตที่ไม่เสียเปล่าที่ได้พบพระพุทธศาสนา และเดินทางสู่ความสำเร็จคือการพ้นไปจากทุกข์ ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางของชาวพุทธ

คนอมทุกข์

ทุกคนที่เกิดมาบนโลกนี้ ต่างมีทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น เพราะทุกข์เกิดจากความยึดติด เนื่องจากเราต้องการให้เป็นตามปรารถนา ยิ่งยึดมากก็ทุกข์มาก

บางคนทุกข์เพราะไม่มี จึงต้องแสวงหาเพื่อให้มี บางคนทุกข์เพราะมีมากเกินไป จึงอยากได้มากขึ้นเรื่อยๆ บางคนรวนเป็นร้อยล้านพันล้าน ก็มีคดีฟ้องร้องมรดกหรือหุ้นส่วนเป็นต้น ทุกอย่างนี้เกิดจากความไม่พอของตัวเราเอง

บางคนทุกข์เพราะลูก สามี ภรรยา ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย ยิ่งยึดติดมากก็ทุกข์มาก เพราะเขาเหล่านั้นดำเนินไปตามกรรมของตัวเอง ไม่อยู่ในอำนาจที่เราต้องการได้ กระทั่งตัวเราก็กังไม่อยู่ในอำนาจของตัวเอง ต้องแก่ เจ็บ และตาย ทั้งๆ ที่เราไม่ต้องการ ก็ยังห้ามมันไม่ได้

ทุกข์นั้นเกิดขึ้นแล้วดับไปตลอดเวลา มันไม่ได้คงอยู่ตลอดเวลา เพราะจิตของเราเกิดดับตลอดเวลา แต่ถ้าเราเก็บมันไว้ในใจ มันก็จะอยู่ในใจของเรา ทำให้เราเร่าร้อนไม่สบายใจอยู่เสมอ

ดังนั้น จงอย่าเป็นคนอมทุกข์ เพราะทุกข์เกิดขึ้นแล้วดับไป ถ้าเราไปยึดมันไว้ เราจะได้ชื่อว่า คนอมทุกข์ เหมือนคนที่เดินเข้าห้องขังแล้วขังตัวเองไว้ในห้อง ไม่ยอมเดินออกจากห้องเอง

ไฟในใจ

ความโกรธที่เกิดขึ้นในใจของเรา ไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่ก่อน แต่เป็นการสร้างขึ้นมาจากความรู้สึกไม่พอใจสิ่งที่คนอื่นทำ เราจึงรู้สึกโกรธ อยากจะด่าว่า ทำร้าย หรือตอบแทนให้สาสมกับสิ่งที่เขาทำ

ถ้าเราเข้าใจว่า สิ่งที่เขาทำนั้น เป็นเรื่องของเขา ไม่ใช่เรื่องของเรา แม้เขาจะทำให้เราไม่พอใจหรือเดือดร้อน แต่ถ้าเราเก็บเอาเรื่องของเขาไปไว้ในใจ ก็เหมือนกับเอาไฟจากบ้านอื่นมาเผาบ้านของตัวเอง

ดังนั้น จงอย่านำไฟโทสะมาเผาใจของตัวเอง ควรให้กรรมเป็นผู้พิพากษาการกระทำของเขา เพราะเขาย่อมได้รับผลกระทบจากการกระทำของเขาเอง เราไม่จำเป็นต้องไปเดือดร้อนจนกระทั่งเก็บไฟมาเผาใจของเรา เพราะผู้ถูกไฟเผาคือตัวเรา ไม่ใช่คนอื่น

คนวางก้อนหิน

มีชายคนหนึ่งคิดว่าหมอนเบา ก็เลยถือทั้งวัน ยิ่งถือก็ยิ่งหนัก แต่ชายอีกหนึ่งบอกว่าก้อนหินหนักกว่าหมอน แต่เขาวางไว้บนดิน ไม่ถือก้อนหินไว้ จึงไม่รู้สึกหนัก

คนในปัจจุบันที่มีภาระหน้าที่ต้องทำงาน เลี้ยงดูครอบครัวญาติพี่น้อง เราก็ต้องทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด แต่อย่าเครียดจนเกินไป ทำสบายๆ ด้วยความสุขและรักงาน ก็จะทำให้เราผ่อนคลายไม่เครียดเหมือนคนวางก้อนหินไว้บนพื้น

บางคนพองานน้อย ก็เครียดเพราะเงินน้อย ถ้างานมากก็เครียดเพราะทำงานหนัก คนแบบนี้เหมือนกันถือก้อนหินไว้ตลอดเวลา ทำให้เขาเหน็ดเหนื่อยทั้งร่างกายและจิตวิญญาณ

พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้เรารู้จักสันโดษ คือ พอเพียงกับสิ่งที่ตนมีอยู่และหาได้ ไม่แสวงหาจนเกินกำลังของตัวเอง ก็จะทำให้เราไม่เครียด ทำงานด้วยความสนุก รักเพื่อนร่วมงาน ซื่อสัตย์กับองค์กรที่ทำอยู่ ก็จะทำให้เรา เพื่อนร่วมงาน องค์กร สังคม และประเทศชาติ เจริญก้าวหน้าต่อไป

พระห้อยคอ ๓ องค์

เราควรมีพระห้อยคอ ๓ องค์อยู่ตลอดเวลา จะทำให้เราสบายใจ อยู่เป็นสุขไม่เดือดร้อน

พระทั้ง ๓ องค์ คือ

๑. พระปิดตา คือ เราต้องปิดตาบ้างในบางครั้ง ถ้าเราเห็นสิ่งที่ทำให้ต้องโลภหรือโกรธ เราก็ควรปิดตาไว้ ไม่ดูสิ่งเหล่านั้น กำหนดว่า “เห็นหนอ” แล้วจบ

ถ้าเราไม่จบที่การเห็น แต่ไปปรุงแต่งและตอบสนองในเชิงลบหรือบวก ก็จะทำให้กิเลสที่โลภหรือโกรธทำร้ายใจของเรา นี่คือ “ความเครียด” ที่มองไม่เห็น

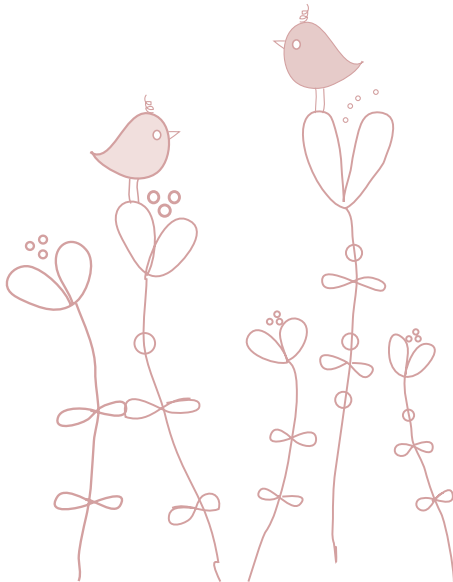
๒. พระปิดหู คือ เราต้องปิดหูบ้างในบางครั้ง ถ้าเราได้ยินสิ่งที่ทำให้ต้องโลภหรือโกรธ เราก็ควรปิดหูไว้ ไม่ไปฟัง กำหนดว่า “ยินหนอ” แล้วจบ

เรื่องทะเลาะวิวาทในโลกเกิดจากการไม่ปิดหู พอได้ยินคำที่แสดงหุ ก็เลยไม่พอใจ ทำให้เกิดเรื่องเกิดราว ทะเลาะวิวาทจนฆ่ากันตายก็มี

๓. พระปิดปาก คือ แม้เราจะรู้สึกไม่พอใจ ก็ต้องปิดปากไว้ อดทนอยู่หนึ่ง ไม่เปล่งถ้อยคำที่แสดงหุคนอื่น ก็จะทำให้ไม่มีเรื่องมีราวกันต่อไป

อย่าให้คนอื่นทำแทนเรา

๑. เราเดินเข้าวัดเอง ไม่ต้องรอให้เขาหามเข้า
๒. เราสวดมนต์เอง ไม่ต้องรอให้พระสวดให้
๓. เราพนมมือไหว้เอง ไม่ต้องรอให้สัปเหร่อจับมือพนมให้

เบนขึ้นสูง

การแบ่งชนชั้นขึ้นอยู่กับความประพฤติและสติปัญญา

ถึงบางคนจะมีอำนาจและตำแหน่ง แต่ถ้าประพฤติไม่ดีและไร้
สติปัญญา

เขาก็เป็นคนชั้นต่ำ

คนที่ประพฤติดีและมีสติปัญญา ถึงจะไร้อำนาจและยศ
ตำแหน่ง

เขาก็เป็นชนชั้นสูง

เพราะศีลและปัญญาทำให้เขาสูงส่ง

กฎ ๕ ข้อ เพื่อให้ชีวิตเป็นสุข

คนทั่วไปต้องการให้เราอยู่ดีมีสุข แต่ชอบทำร้ายตัวเองด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ กฎ ๕ ข้อเพื่อให้เราอยู่ดีมีสุข คือ

๑. รักตัวเอง คือ ไม่ทำร้ายสุขภาพกายด้วยการเสเพลสิ่งเสพติด และไม่ทำร้ายสุขภาพใจด้วยความคิดริษยา ตระหนี่ ละโมภ คิดคดโกง หรือคิดร้ายคนอื่น

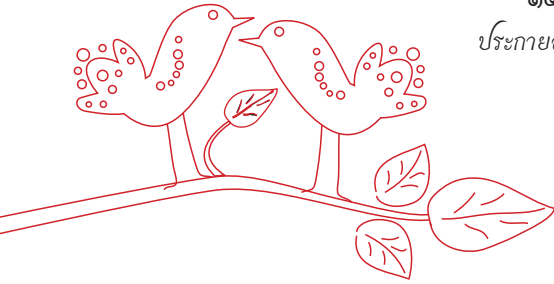
๒. ทำความดี คือ ทำสิ่งที่ดีงามที่ไม่มีโทษในขณะทำแก่ตนเองและคนอื่น อีกทั้งให้ผลเป็นความสุขในอนาคตต่อไป

๓. ให้อภัย คือ อดทนต่อความผิดของคนอื่น ไม่คิดร้ายตอบ

๔. อย่าทำร้ายคนอื่น คือ ไม่เบียดเบียนคนอื่นทางกายและวาจา

๕. มีจิตสำนึกที่ดีงาม คือ มีความโอบอ้อมอารี กตัญญูรู้คุณ เชื้อกรรมและผลกรรม ตั้งใจทำแต่คุณงามความดีเพื่อฝากความดีไว้บนแผ่นดิน

๑๕
ประกายส่องใจ

คนที่ทำร้ายสุขภาพกายและใจ ย่อมจะมีสุขภาพเสื่อมโทรม ดู
แก่เกินวัย

คนที่ทำชั่วย่อมจะได้รับผลกรรมที่ตัวเองก่อไว้ นอนไม่เป็นสุข
กลัวว่าคนอื่นจะมาแก้แค้น

คนที่ไม่รู้จักให้อภัยคนอื่น จะคิดล้างแค้นอยู่ตลอดเวลา ทำให้
ใจของเรามีไฟแห่งความแค้นเผาอยู่เสมอ

คนที่ทำร้ายคนอื่น ก็จะถูกทำร้ายตอบแน่นอน

คนที่มีจิตสำนึกทรมาน ปวยด้วยโรคจิตทรมาน จะทำแต่บาป
ตลอดไป

ความพ่ายแพ้ในชีวิต

บางคนคิดว่า ความพ่ายแพ้ในชีวิต เป็นการสอบตกบ้าง ไม่ได้งานดีๆ บ้าง เป็นต้น แต่สิ่งเหล่านั้นไม่ใช่ความพ่ายแพ้ที่ยิ่งใหญ่ เพราะเราสอบใหม่ได้ หรือหางานใหม่ได้

ที่จริงแล้ว ความพ่ายแพ้ในชีวิตเป็นการดูถูกตัวเอง ดังนั้น ถ้าเรารักตัวเอง ก็ไม่ควรทำ พูด หรือคิดสิ่งที่ทำให้เราดูถูกตัวเอง ซึ่งก็คือทุจริตทางกาย วาจา ใจ

การไม่ดูถูกตัวเองเป็นสิ่งสำคัญมาก คนที่ดูถูกตัวเองไม่อาจได้รับแก่นสารของชีวิตและความสุขใจที่แท้จริง เพราะเขาจะคิดเรื่องไม่ดีที่ตัวเองเคยทำมาก่อน จึงเกิดความไม่สบายใจ ป่วยด้วยโรคจิตทรมานเสมอ

ดังนั้น เราจึงควรประพาศดีทางกาย วาจา ใจ เพื่อให้เราเคารพนับถือเอง จึงจะเป็นที่เคารพนับถือของผู้อื่น และเป็นทางสู่ความพ้นทุกข์ต่อไป

จนแต่กาย แต่ไม่จนใจ

บางคนทำงานหาเงินเพื่อให้ร่ำรวย มีฐานะทัดเทียมคนอื่นในสังคม อยากมีบ้านหลังโต มีรถหรูๆ ขับ แม้จะต้องกู้หนี้ยืมสิน ผ่อนบ้านผ่อนรถก็ยอม เพราะคนอื่นไม่รู้ที่เราผ่อนหรือเปล่า บางคนยังชอบพูดอวดรวยให้คนอื่นได้ยินอีกด้วย

ความร่ำรวยทำให้เราอยู่ดีมีสุขก็จริง แต่ถ้าเรายังเครียดกับงาน หงุดหงิดวิตกกังวลตลอดเวลา เราจะไม่มีความสุขกับเงินที่หามาได้เลย ยิ่งนานไปสุขภาพก็ยิ่งแย่มากขึ้น

เราเอาเวลาไปแลกกับงาน เองงานไปแลกกับเงิน แต่เอาเงินไปแลกกับเวลาที่หมดสิ้นไปแล้วไม่ได้ และมนุษย์เราก็แปลก ทำงานหาเงินเพื่อใช้เงินมารักษาสภาพของตัวเองอีกทอดหนึ่ง อย่างนี้เรียกว่า หาเงินให้หมอใช้

บางคนมีกินมีใช้พอเพียง อยู่อย่างประหยัด มีความสุขกับการทำงานที่สามารถบำเพ็ญทาน ศีล และภาวนาควบคู่กันไป เขาพยายามขัดเกลาจิตใจของตัวเองให้ค่อยๆ หดจดจ่อจากความโลภ โกรธ หลง ในขณะเดียวกันก็สั่งสมปัญญาภายในคือวิปัสสนา

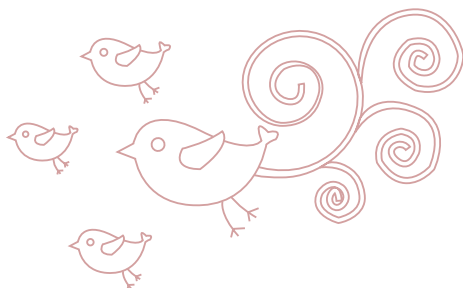
บุคคลเช่นนั้นเรียกว่า จนแต่กาย แต่ไม่จนใจ เพราะเขาสั่งสมอริยทรัพย์ให้เพิ่มพูนในชาตินี้ และอริยทรัพย์นั้นก็จะติดตามเขาไปในภพต่อไปแน่นอน

การงานดี จิตแจ่มใส

การทำงานของคนทั่วไปเพื่อเลี้ยงดูร่างกายตนเองและผู้อื่น ไม่ถือว่าเป็นงานดี เพราะเป็นเพียงการเลี้ยงอาหารให้แก่กองชนที่ท้องแก่เจ็บ และตายไปตามธรรมชาติ

การทำงานเช่นนั้นเป็นการรับใช้ชนที่สั่งให้เราทำ มันหิว เราก็หาอาหารให้มันกิน แต่มันก็กินไม่อิ่มสักที เดียวก็หิวอีก มันอยากสบาย เราก็หาความสบายให้มัน แล้วมันก็เบื่อ เราต้องหาสิ่งอื่นๆ ไปปรับใช้มันเรื่อยไป

ดังนั้น งานดีจึงเป็นงานที่เราใช้ร่างกายและทรัพย์สินในวิถีที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเรา ผู้อื่น สังคม ศาสนา และประเทศชาติ เช่น เราให้ทานด้วยทรัพย์ รักษาศีลด้วยร่างกาย และเจริญภาวนาด้วยใจของเรา ที่สะอาด สว่าง สงบ

การให้ทานเป็นต้นนั้นเป็นงานดี
ที่ทำให้ชีวิตของเราสูงส่งทางจิตวิญญาณไปเรื่อยๆ
จนกระทั่งบรรลุถึงความหลุดพ้นต่อไป อย่างไรก็ตาม
คนทั่วไปที่ต้องประกอบอาชีพการงาน
ก็ควรนำธรรมะคือทาน ศีล และภาวนาไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตและการทำงาน
ก็จะทำให้เราทำงานด้วยความสุข

เช่น คนให้ทานย่อมจะเป็นที่รักของทุกคน คนรักษาศีลย่อมจะเป็นที่เคารพของทุกคน และคนที่เจริญภาวนาอยู่เสมอก็จะเป็นที่นับถือของทุกคน เพราะคนดีย่อมเป็นที่เคารพนับถือของทุกคน ทั้งคนดีและคนชั่ว เนื่องจากเขาไม่คิดทำร้ายผู้อื่นด้วยผลประโยชน์ใดๆ

การทำให้สังสารวัฏยาวนานจริงหรือ

บางคนเห็นว่า ท่านทำให้เราอยู่ดีมีสุขในปัจจุบันและชาติต่อไป จึงเข้าใจว่า ท่านทำให้สังสารวัฏยาวนาน ความเข้าใจเช่นนี้ไม่ถูกต้อง เพราะกระทั่งพระโพธิสัตว์ทั้งหลายผู้ต้องการพ้นไปจากทุกข์ได้เริ่มบำเพ็ญบารมีด้วยการให้ทาน ท่านเหล่านั้นให้ทานเพื่ออนุเคราะห์ผู้อื่น ไม่ใช่เพื่อให้ตนอยู่ดีมีสุข ดังนั้น ท่านของท่านเหล่านั้นจึงเป็นทานบารมี เพราะไม่ใช่ทำเพื่อต้องการผลประโยชน์แก่ตนเอง

โดยเหตุที่ใจของผู้ต้องการจะอนุเคราะห์ช่วยเหลือผู้อื่นประกอบด้วยเมตตา กรุณา หรือมฤตดา ดังนั้น ผลที่ได้รับจากการให้ทานเช่นนี้จึงมีอานิสงส์ยิ่งใหญ่ เพราะให้โดยไม่หวังผลตอบแทน

ผู้ที่ให้ทานนั้น ถ้าเราให้ทานแล้วอธิษฐานเพื่อพ้นไปจากวัฏฏะก็จัดเป็นทานบารมีเช่นเดียวกัน ไม่ใช่ตณหา แต่เป็นกุศลจันตะ คือ จันตะที่ประกอบกับกุศลจิต ส่วนทานที่ทำแล้วอธิษฐานให้ตนร่ำรวยหรือเกิดเป็นเทวดาเป็นต้น ไม่จัดเป็นบารมี คือ ความประพฤติของผู้ประเสริฐ เพราะยังมีความยึดติดผูกพันในตนเอง และพอใจกับการอยู่ในสังสารวัฏ

ด้วยเหตุนี้ ท่านจึงเป็นสิ่งที่นำออกไปจากวัฏฏะ ไม่ใช่ทำให้สังสารวัฏยาวนาน แต่ตณหาที่ผลิตเพลินยินดีในกามคุณ ๕ คือ รูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส จึงทำให้สังสารวัฏยาวนาน

อยู่อย่างมีค่า ตายอย่างมีเกียรติ

คนทั่วไปมีกำลัง ๓ อย่าง คือ กำลังกาย กำลังสติปัญญา และกำลังทรัพย์ สิ่งที่เราควรทำในปัจจุบัน คือ ใช้กำลังทั้งสามอย่างเพื่อระดับตนเอง ญาติพี่น้อง สังคม ศาสนา และประเทศชาติ รวมไปถึงเพื่อนร่วมโลกทั้งหมด

ร่างกายของเราแก่ลงไปทุกๆ วัน กำลังสติปัญญาก็เสื่อมไปตามวัย ทรัพย์ก็ไม่ได้อยู่กับเราตลอดไปจนถึงชาติหน้า ดังนั้น ตอนนี้เรามีเวลาอยู่ จึงควรแสวงหาธรรมะที่ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายด้วยการใช้กำลังกาย กำลังสติปัญญา และกำลังทรัพย์ของตน

ความตายเป็นการสิ้นสุดของชีวิตหนึ่ง ไม่มีใครอยากตาย แต่เมื่อถึงเวลาอันควรเราก็ต้องตาย ต้องเปลี่ยนภพชาติ ไม่อาจยืดไว้หรือดำรงอยู่ได้ตลอดไป ไม่ว่าในภพไหนๆ

ผู้ที่มีธรรมะเป็นที่พึ่งในชีวิตได้แล้วย่อมไม่กลัวตาย เพราะมั่นใจว่าตนจะไปเกิดในภพที่ดียิ่งๆ ขึ้นไป เขาจะอยู่อย่างมีค่า ตายอย่างมีเกียรติ ตอนมีชีวิตอยู่ก็เป็นทีเคารพยกย่องของคนทั่วไป เหมือนกล้วยไม้ประดับโลกให้สวยงาม ตอนตายก็ทิ้งกิตติศัพท์ให้คนอื่นสรรเสริญ เหมือนนาข้าวที่ประดับโลกให้สง่างาม

ทำงานเพื่ออะไร

ความสุขของมนุษย์คืออะไร? คนทั่วไปดิ้นรนกันเพื่ออะไร? หาข้าวกิน หาบ้านอยู่ หารถขับ แต่เราต้องกินข้าวทุกวัน ไม่อึดสักที บ้านที่อยู่ก็ทรุดโทรมไป พอถึง ๓๐ ปีก็ต้องสร้างบ้านใหม่ รถที่ขับก็สึกหรอไปเรื่อยๆ พอครบ ๑๐ ปีก็ต้องเปลี่ยนคันใหม่

แต่ละวันๆ เราหวังว่าจะร่ำรวยๆ รอไปเรื่อยๆ หลายเดือนหลายปี ลงท้ายก็ต้องรอเกือบหมดเวลาในภพหนึ่งไป บางคนอาจรวยตามที่ต้องการ แต่เขาฉ้อโกงคนอื่นไปมากเท่าไร หรือโกหกคำโตมากเพียงไหน แล้วเงินที่เขาหามาได้ จะคุ้มกับบาปที่ได้รับหรือไม่

บางคนอาจหาเงินด้วยสุจริต แต่เวลาที่เขาหมดไปกับการหาเงินนานทีสิบปี แล้วเงินที่ได้รับคุ้มกับเวลาที่เขาได้มาเกิดเป็นมนุษย์ พบพระพุทธศาสนาหรือไม่

มีนักเขียนนิยายและบทละครคนหนึ่งได้เขียนประวัติของครูบาศรีวิชัย เขาเขียนไว้ในคำนำของหนังสือว่า ตลอดชีวิตที่ผ่านมาได้วิ่งหาเงินเพื่อให้ทัดเทียมคนอื่นในสังคม ให้มีบ้าน มีรถ จึงทำงานหนักเขียนนิยายบ้าง เขียนบทละครบ้าง ตอนนี้อยากหันมาดูชีวิตที่ผ่านมา พบว่าไร้สาระโดยสิ้นเชิง

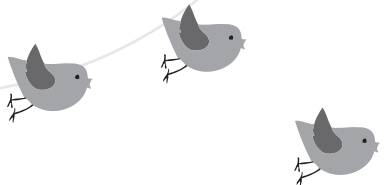
๒๓
ประกายส่องใจ

ที่จริงแล้ว ถ้าเราพออยู่ได้ มีกินมีใช้ตามอัตภาพ ก็น่าจะเพียงพอแล้ว และควรใช้เวลาศึกษาและปฏิบัติธรรมเพื่อความพ้นทุกข์ของตัวเอง จะทำให้ชีวิตของเรามีคุณค่ามากกว่าวิ่งตามหาเงินตลอดชีวิต

“

ถ้าเราเชื่อว่าสังสารวัฏมีจริง
ก็ควรจะกลัวการเวียนตายเวียนเกิด
ควรเร่งนำตนไปสู่ความพ้นทุกข์โดยเร็ว
ดีกว่ามัวหลงติดโลกียสุขหรือกลัวว่าคนอื่นจะดูถูก
ว่าเราจนกว่าเขา ทั้งนี้เพราะทุกข์ในอบาย
น่ากลัวกว่าซี่ปากของชาวบ้านเสียอีก

”

คนดี VS คนชั่ว

พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในอังคุตตรนิกายว่า คนดี คือ คนที่ประพฤติดีทางกาย วาจา ใจ จึงเรียกว่า คนดี หรือสัตบุรุษ ส่วนคนที่ทำชั่วทางกาย วาจา ใจ เรียกว่า คนชั่ว หรือทุรชน

คนดีนั้นมีจิตสำนึกที่ดีงามในการทำความดี จึงทำได้ง่าย ทำชั่วยาก แต่คนชั่วมีจิตสำนึกในการทำชั่ว จึงทำชั่วง่าย ทำดียาก

ดังนั้น จิตสำนึกที่ดีงามจึงเหมือนเมล็ดพันธุ์ที่บ่มเพาะอยู่ในใจของคนดี แล้วค่อยๆ เติบโตขึ้นเพื่อให้เขาสูงงอมทางจิตวิญญาณต่อไป เมื่อใจของเขาเป็นอิสระจากกิเลสโดยสิ้นเชิง ก็จะไม่ต้องเวียนตายเวียนเกิดอีกต่อไป

จิตสำนึกที่ดีงามเปรียบได้กับภาชนะทองที่รองรับน้ำมันราชสีห์ไว้ได้ ดังนั้น เมื่อคนดีได้รับคำแนะนำที่ดีงาม จึงน้อมใจไปเพื่อบำเพ็ญคุณธรรมนั้นๆ

คนชั่วไม่มีจิตสำนึกที่ดีงาม แม้เขาจะได้ยินได้ฟังคุณธรรมอันดีงามจากผู้อื่น ก็ไม่น้อมใจเพื่อทำสิ่งนั้น แต่จะน้อมใจไปเพื่อทำลายตัวเองและผู้อื่น เหมือนหม้อดินที่ไม่อาจรองรับน้ำมันราชสีห์ไว้ได้

กาฝากเป็นต้นไม้ที่เกิดมาเพื่อทำลายต้นไม้มันเกาะอยู่เท่านั้น ไม่ใช่เพื่อประดับโลกเหมือนกล้วยไม้ ฉะนั้น คนชั่วก็เกิดมาเพื่อทำลายตนและผู้อื่น ฉะนั้น

ปีใหม่ใกล้มา ธารารายถึง

ชาวตะวันตกมักเป็นวัตถุนิยม คนไทยบางคนก็เลียนอย่างชาวตะวันตก พอถึงปีใหม่อีกสนุกสนานรื่นเริง เทียวให้สนุก เมาให้หัวทิ่มพึ่น ฯลฯ

ที่จริงแล้วเราน่าจะสังเวชกับอายุที่มากขึ้นในแต่ละปี มากกว่าจะมัวสนุกสนานกันเช่นนี้ พออายุของเรามากขึ้น เวลาในการมีชีวิตก็ลดน้อยลง ดังนั้น เราจึงไม่ควรประมาทในชีวิตเพราะรู้ว่าเวลาเหลือน้อยแล้ว ต้องเร่งทำความเพียรเพื่อความพ้นทุกข์ต่อไป

มีคาถาบทหนึ่งที่โบราณจารย์พม่าประพันธ์ว่า

สงฺขารรา มม สงฺกนฺตา วโยวุฑฺธิตตา ปฺน
ปฺรา มรามี ปฺญญํ ตํ สฺสฺสฺสํ ปสฺสํ วต.

“สังขารของเราล่วงเลยไป ถึงความเจริญวัยอีกปีหนึ่ง ก่อนที่เราจะตาย บุญที่เราสั่งสมไว้นั้นเป็นสิ่งที่เราได้รับดีแล้วหนอ”

ความพอเพียง

ความพอเพียงทำให้มองสิ่งที่มีอยู่ในเชิงบวก แต่ความไม่พอเพียงทำให้มองสิ่งที่เรามีอยู่ในเชิงลบ เพราะความละโมภไม่มีวันสิ้นสุด ดังพระพุทธพจน์ว่า อุโน โลโก อติโต ตณฺหาทาโส (ชาวโลกพร่องไม่เต็ม เป็นทาสของตนหา)

คนที่มองสิ่งที่ตนมีอยู่ว่าไม่พอ มักละโมภอยากได้ของคนอื่นโดยไม่ชอบธรรม และประพฤติดังกลอกหลวงข่มขู่ผู้อื่นเพื่อให้ได้ทรัพย์สินที่ต้องการ อีกทั้งยังดำเนินชีวิตชะตาของตัวเองว่าบุญน้อยบ้างหรือดำเนินพอแม้ว่าไม่ได้ให้มรดกบ้าง เหล่านั้นเป็นโทษของความไม่พอเพียง

ฝรั่งมีเรื่องเล่าว่า มีชายคนหนึ่งเป็นคนขับรถไฟ เขารู้จักพอเพียง มองอะไรในแง่บวกไปทั้งหมด เพื่อนๆ ก็หมั่นไส้ วันหนึ่งเขาถูกรถไฟทับขาขาด เพื่อนๆ ไปเยี่ยมที่รพ. แล้วแซวเขาว่า “ตอนนี้แกขาขาดไปข้างหนึ่งแล้ว ยังมองอะไรในแง่บวกอีกไหม” เขาตอบว่า “เออ ขาขาดก็ดี ข้าจะได้ประหยัดเงินซื้อรองเท้าอีกข้างหนึ่งนะซี”

๒๗
ประกายส่องใจ

นิติศาสตร์กล่าวว่า สนฺโตสมุลฺลํ หิ สุขํ (สุขมีความสันโดษเป็นมูลเหตุ) หมายความว่า คนไม่รู้พอถือว่าเป็นคนจนตลอดไป เพราะเขาต้องชวนขวายอยู่ตลอดเวลา แม้กระทั่งในเวลากินดื่มก็ยอมเป็นทุกข์ในห้องครัวหรือห้องอาหาร เช่น เมื่อพบอาหารรสจืด ก็บอกว่าอยากกินอาหารรสเค็ม หรืออยากกินอาหารรสเปรี้ยว เป็นต้น ทำให้ต้องไปชวนขวายแสวงหาโดยไม่จำเป็น

ที่ประเทศพม่ามีพระเถระรูปหนึ่งชื่อว่า มัตตยาสยาดอ ท่านมีความสันโดษเป็นที่เลื่องลือ เมื่อโยมหุงอาหารรสเค็มมาถวาย ท่านบอกว่า อาหารเค็มก็ดี ทำให้ง่ายง่าย เมื่อพบอาหารจืด ก็บอกว่า อาหารจืดก็ดี ไม่ต้องดื่มน้ำบ่อย พอฉันข้าวแฉะ ก็บอกว่าข้าวแฉะก็ดี ย่อยง่าย หรือถ้าฉันข้าวแข็ง ท่านก็บอกว่า ข้าวแข็งก็ดี เคี้ยวกรอบ

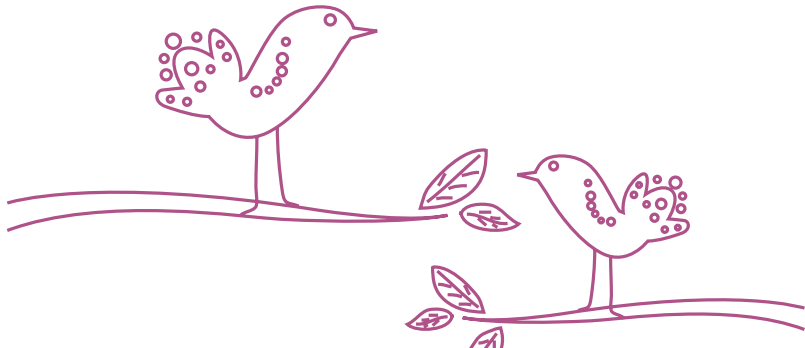
ในคัมภีร์ชาดกมีเรื่องเล่าว่า มีพราหมณ์คนหนึ่งตายแล้วไปเกิดเป็นหงส์ทอง เขาทราบว่าลูกเมียลำบาก จึงมาหาแล้วสลดขนทองให้วันละหนึ่งเส้น ทำให้ลูกเมียเขามีเงินมีใช้ แต่ลูกเมียเขาไม่รู้จักพอ จึงจับหงส์ทองจนจนหมด แต่คนที่ถอนกลายเป็นขนนกธรรมดา แม้จะจับได้เลี้ยงดูในสุ่ม ขนที่เกิดขึ้นก็กลายเป็นขนนกธรรมดา นี่คือตัวอย่างของคนโลกมากลางหาย เป็นโทษของความไม่รู้จักพอเพียง

คนสันโดษถึงจะยากจนก็รวยใจ

คนที่มีทรัพย์สามารถได้รับสมบัติทั้งหมดได้ แม้คนที่มีความสันโดษถึงจะยากจน ก็สามารถได้รับสมบัติทั้งหมดเช่นกัน เพราะเขารู้จักพอเพียงกับสิ่งที่มีอยู่และหาได้ จึงเห็นสิ่งอื่นว่าเหมือนกับสิ่งที่มีอยู่

นอกจากนั้น อริยทรัพย์เป็นสิ่งที่เกิดแก่คนสันโดษเท่านั้น ไม่เกิดแก่คนโลภมากไม่รู้รู้จักพอที่ชวนขายสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ คนสันโดษจึงได้รับสมบัติที่คนโลภมากแม้จะร่ำรวยก็ไม่อาจมีได้ ดังนิติศาสตร์กล่าวไว้

“จิตของผู้ใดรู้จักพอเพียง เขาเชื่อว่ามีสมบัติทุกอย่าง บุคคลที่สวมรองเท่าไร ก็เหมือนกับแผ่นดินทั้งหมดถูกหนั่งห่อหุ้มไว้”

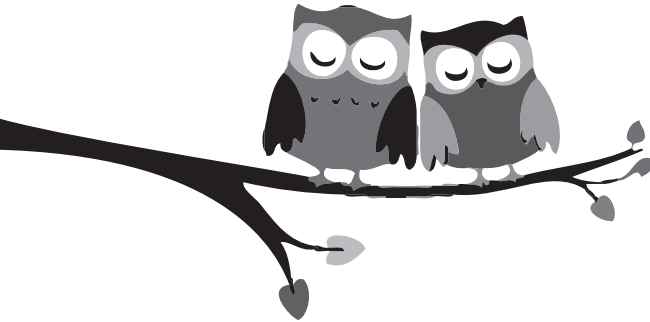
คนหัวเงิน VS คนอัมบุญ

เงินเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เรามีชีวิตอยู่อย่างสุขสบาย แต่ความสุขไม่ใช่เกิดจากเงินอย่างเดียว บางคนทำงานแล้วเครียดกับงาน ก็ไม่มีความสุข ยิ่งเป็นโรคร้ายสุขภาพเสื่อมโทรม แม้จะมีเงินมากเท่าไรก็ซื้อความสุขจากเงินไม่ได้

บางคนละโมภเงินของคนอื่น จึงทำทุกวิถีทางด้วยการโกหก หลอกลวงคนอื่น หรือขู่กรรโชกเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ หรือทุจริต โกงกินในโครงการต่างๆ เขาเหล่านั้นแม้จะได้เงินตามต้องการ ก็ไม่มีความสุข รู้สึกตำหนิตัวเองที่ไม่ใช่คนดีและเงินที่เขาได้มาโดยมิชอบ ก็ต้องวิบัติไปตามเหตุปัจจัย บางคนแม้รวยเป็นร้อยล้านพันล้าน ก็ต้องหนีไปอยู่ต่างประเทศ ตายไปในต่างประเทศ ไม่ได้รับพระราชทานเพลิงศพอย่างสมเกียรติ ก็เพราะความละโมภของตัวเอง

แต่คนที่สันโดษพอใจกับฐานะของตนเอง มีน้อยใช้น้อย มีมากก็ใช้น้อย รู้จักประหยัด เขาแสวงหาเงินเพื่อรักษาร่างกายให้แข็งแรงอยู่ดีมีสุข ไม่ใช่เพื่อปรนเปรอร่างกาย อีกทั้งหมั่นสร้างสมบุญกุศลเพื่อเป็นเสบียงทิพย์ในภพต่อไป คนเช่นนี้เรียกว่า คนอัมบุญ

แล้วคุณต้องการจะเป็นคนหัวเงินหรือคนอัมบุญ โปรดเลือกทางชีวิตด้วยตัวคุณเอง ทางแรกมีเงินรออยู่ในภพนี้ แต่ก็มีอบายรออยู่ในภพหน้า ทางหลังแม้จะไม่มีเงินรออยู่ แต่มีสวรรค์รออยู่ในภพหน้า

สิ่งที่ขำไม่ได้

ครั้งหนึ่ง อำมาตย์ทรงปัญญาชื่อกาสีทาส ได้กล่าวไว้ในที่ประชุมว่า สิ่งที่ขำไม่ได้มี ๓ อย่าง คือ

๑. มหาสมุทรแม้จะกว้างใหญ่เพียงใด ก็กลืนสัจจะไม่ได้
๒. ไฟแม้จะเผาไหม้ทำลายทุกอย่างได้ แต่เผาผลบุญไม่ได้
๓. พญามัจจุราชแม้จะฆ่าสิ่งมีชีวิตได้ทุกอย่าง แต่ฆ่าชื่อเสียงไม่ได้

คำสอนนี้แนะนำให้คนทั่วไปทำสิ่งที่ควรทำ ๓ อย่าง คือ

๑. จงรักษาคำสัตย์ ไม่หลอกลวงผู้อื่นเพื่อหวังลาภยศ
๒. จงสั่งสมบุญกุศลให้สม่ำเสมอ
๓. จงรักษาชื่อเสียงไม่ให้มัวหมอง

ชาวพุทธที่แท้จริง

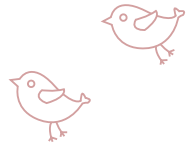
ชาวพุทธที่นับถือพระพุทธเจ้าเป็นศาสดา ต้องมีความเชื่อ ๕ อย่าง คือ เชื่อพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ (พระอริยสงฆ์ผู้ได้บรรลุนิพพานแล้ว ทั้งฆราวาสและนักบวช ทั้งที่มีชีวิตอยู่หรือปรินิพพานแล้ว) กรรม และผลกรรม

ความเชื่อดังกล่าวเป็นศรัทธาที่แท้จริงและเป็นสัมมาทิฐิ คือความเห็นชอบ ไม่เชื่อโชคกลาง อิทธิพลของดวงดาว สิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ เช่น พระเครื่อง ฯลฯ

ชาวพุทธเชื่อว่า ทุกอย่างเกิดจากการกระทำของตนเอง ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ไม่ใช่สิ่งที่ตกลงมาจากฟ้า แต่เกิดจากสิ่งที่เราทำไว้จะดีหรือชั่วก็ตาม เราเป็นผู้รับผลกรรม เพราะเราเป็นนักแกะสลักผู้สร้างชีวิตด้วยมือของตน ดังพระพุทธพจน์ว่า อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ (ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน)

รางวัลชีวิต

วันก่อนเป็นความฝัน

วันพรุ่งเป็นโชคชะตา

วันนี้เป็นรางวัลแห่งชีวิต

ชีวิตมีอยู่ในปัจจุบันเท่านั้น จงให้รางวัลแก่ชีวิตด้วยการเจริญ
สติรู้เท่าทันปัจจุบัน

คนเห็นแก่ตัวที่สุดในโลก

พ่อแม่เป็นผู้ให้ชีวิตแก่เรา เลี้ยงดูเรามาตั้งแต่เกิด ให้ความรู้ การศึกษาเพื่อให้เราเติบโตใหญ่อยู่ในสังคมได้ การกตัญญูตอบแทนคุณของท่านจึงเป็นหน้าที่สำคัญของทุกคนที่ได้ชื่อว่าลูก

คนกตัญญูต่อพ่อแม่ ย่อมจะได้รับผลดี เพราะเราได้ตอบแทนหนี้ศักดิ์สิทธิ์ แม้คนอื่นจะไม่รู้ แต่เราก็ได้รับความสบายใจ นี่คือนุญทางใจแล้ว และบุคคลนั้นย่อมจะรู้จักกตัญญูตอบแทนผู้อื่นอีกด้วย

ส่วนคนที่ไม่กตัญญูต่อพ่อแม่ เขาจะกตัญญูต่อครูหรือมิตรสหายที่ช่วยเหลือได้อย่างไร เขาจัดเป็นคนเห็นแก่ตัวที่สุดในโลก บุคคลเช่นนั้นเป็นอันตรายต่อสังคม เพราะเขาจะทำทุกอย่างเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ โดยไม่สนใจว่าคนอื่นจะเดือดร้อนมากเพียงใด

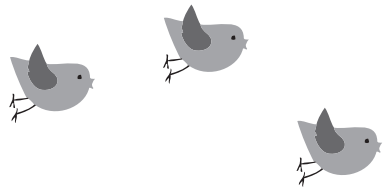

ยาอายุวัฒนะ

ราวๆ ๕๐ ปีก่อน มีพระพม่ารูปหนึ่งชื่อว่า พระเสฏฐิลาภิงค์ ฝรั่งรู้จักท่านว่า u thithila ท่านสอบถามคนสูงอายุเกิน ๙๐ ปีขึ้นไปว่า ทำอย่างไรจึงจะมีอายุยืน แต่ละคนที่มีฐานะแตกต่างกัน จนบ้าง รวย บ้าง อยู่ในภูมิอากาศแตกต่างกัน

พอท่านสอบถามหลายๆ คนก็พบคำตอบที่เหมือนกันข้อหนึ่ง คือ การเป็นคนใจเย็น ไม่หงุดหงิดโกรธง่าย หลังจากนั้นท่านก็ปฏิบัติตามนั้น และมรณภาพในช่วงอายุ ๙๕ ปี

ท่านอาจารย์ชเวจินตาสยาตอ อายุ ๑๐๕ ปีจึงมรณภาพ ท่านเป็นพระสังฆราชของนิกายชเวจิน ก่อนจะถึงวันมรณภาพ ท่านมีสุขภาพดี ตาไม่ฝ้าฟาง อ่านหนังสือโดยไม่ต้องใส่แว่นตา ฟันไม่หัก หลังไม่โก่ง หูไม่ตึง

๓๕
ประกายส่องใจ

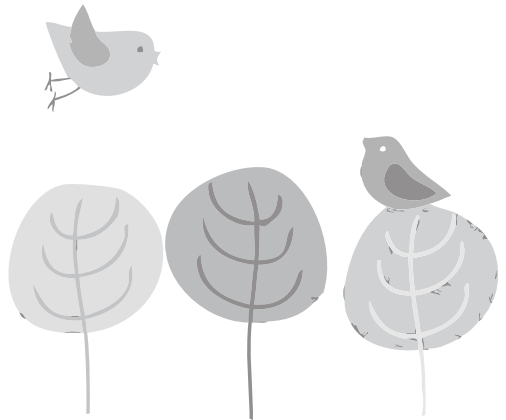
ท่านกล่าววิธีทำให้อายุยืนของท่านว่า

๑. รักษาวิญญอย่างเคร่งครัด

๒. บูชาพระพุทธรูปด้วยปริยัติและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

๓. แผ่เมตตาให้แก่มนุษย์และเทวดาเสมอตลอดวันเท่าที่มีโอกาสว่า “ทุกชีวิตเป็นสุข พ้นทุกข์ ปลอดภัยทั้งปวงเถิด”

๔. อุทิศส่วนบุญที่ทำไว้อันได้แก่ ท่าน ศील ภาวนา ไปให้เทวดา รักษาตน รักษาวัด รักษาพระศาสนา ทำวจตุมหาราชทั้ง ๔ รุกขเทวดา เทวดาที่อยู่ในอากาศทั้งหมด

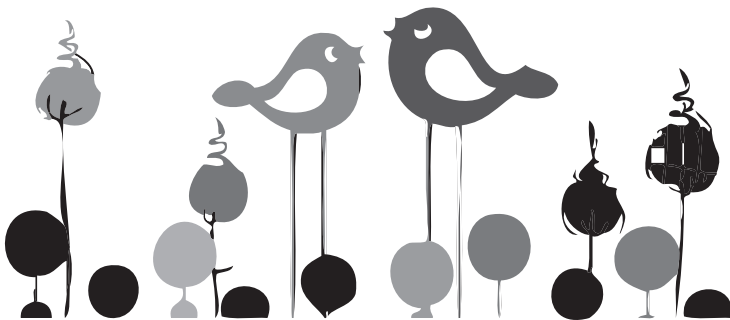
อยู่อย่างมีค่า ตายอย่างมีเกียรติ

การอยู่อย่างมีค่า คือ การทำประโยชน์ตนด้วยการให้ทาน รักษา ศีล และเจริญภาวนา ร่วมไปกับการทำประโยชน์ผู้อื่น คือ การช่วยเหลือ สังคม บำเพ็ญคุณประโยชน์แก่พระศาสนา และประเทศชาติ

การตายอย่างมีเกียรติ คือ การฝากความดีไว้ในโลกเพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีงามของอนุชน

คนที่อยู่อย่างมีค่า เหมือนนกกล้วยไม้ที่ประดับโลก คนที่อยู่อย่าง ไร้ค่า เหมือนกาฝากที่ทำลายต้นไม้ เขาเกิดมาเพื่อทำให้โลกเดือดร้อน เปล่าๆ

คนที่ตายอย่างมีเกียรติ เหมือนช้างทิ้งงาไว้ประดับโลก คนที่ ตายอย่างไร้เกียรติ เหมือนแมลงสาบที่ตายแล้วยังถูกรังเกียจ

คนที่น่าสมเพชที่สุดในโลก

คนทั่วไปมักสงสารคนอื่นเมื่อเห็นเขาเดือดร้อน หรือถ้าต้องพลัดพลากจากบุคคลสิ่งของอันที่เป็นรัก ก็มักเสียใจ ร้องไห้ฟูมฟาย แต่ความจริงคนที่น่าสมเพชที่สุดในโลก คือตัวเรา ไม่ใช่คนอื่น

เราทุกคนมีความแก่ เจ็บ ตายเป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความแก่ เจ็บ ตาย เช่น บุตร ภรรยา ข้าทาสบริวาร ญาติพี่น้อง ทรัพย์สินเงินทอง ปล่อยเวลาให้ล่วงไปโดยเห็นว่าสิ่งที่เราแสวงหา นั้นเป็นแก่นสารของชีวิต

แต่เราก็เหมือนวิ่งไล่จับเงาของตัวเอง ไล่อย่างไรก็ไม่ทัน เพราะมันไปอยู่ข้างหน้าของเราเสมอ ได้มากเพียงใดก็ไม่พอ เพราะมีของอยากได้ออกมาเรื่อยๆ กินเท่าไรก็ไม่อิ่ม เพราะถึงเวลาก็หิวอีก

คนที่สมเพชตัวเองจริงต้องประพาศิตนเป็นคนดี ชื่อสัตย์สุจริต ดำรงมั่นอยู่ในทาน ศีล และภาวนา จึงจะถือว่ารักและสงสารตัวเอง ถ้าไม่ทำอย่างนั้นก็ถือว่าเราไม่ได้รักและสงสารตัวเอง แต่รักของนอกกาย และสงสารคนอื่น คนที่รักของนอกกายและสงสารคนอื่น ชื่อว่า คนไม่รักดี และคนสงสารไม่เป็น

คนติดในบ่วงเงิน

เงินเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ในชีวิตมนุษย์ ทุกคนต้องแสวงหาเงินเพื่อการกินอยู่ บางคนบูชาเงินเป็นพระเจ้า เห็นค่าของเงินมากกว่าคุณธรรมประจำใจ ความคิดของเขาเป็นความเข้าใจที่ตื้นเขิน เหมือนคนที่มองเห็นเพียงขนตาของตัวเอง

คนที่เห็นเงินเป็นพระเจ้า ย่อมไม่อาจได้รับความสุขที่แท้จริง แม้เขาจะเพลิดเพลินกับความร่ำรวยไปบ้าง ก็เป็นเพียงชั่วขณะหนึ่งของชีวิตเท่านั้น บุคคลเช่นนั้นไม่อาจได้ชื่อว่า คนดีในสังคม เพราะเขาทำเพื่อเงินอย่างเดียว ไม่ทำเพื่อประโยชน์แก่คนอื่น

ชีวิตของบุคคลนั้นไม่มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของจิตให้สูงส่งได้แน่นอน และแม้จะร่ำรวยเงินทอง ก็อาจประสบภัยพิบัติจนหมดเนื้อหมดตัวก็ได้ เพราะกรรมชั่วที่ไปโกงคนอื่นไว้

บุคคลที่เห็นเงินเป็นพระเจ้า เรียกว่า คนติดในบ่วงเงิน เขาเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมทีเดียว เพราะเขาจะทำทุกอย่างเพื่อให้ได้เงิน และคดีอาชญากรรมทั้งปวงก็มีสาเหตุมาจากการผิดศีลเป็นหลัก

การอดทนต่อทุกข์

ตามปกติเมื่อเราพบกับโลกธรรมที่ไม่น่าพอใจ เช่น การเสื่อม
ลาภ เสื่อมยศ นินทา และความทุกข์ คนที่ขาดสติมักต้ออกชกหัว โทษ
ว่าตัวเองที่ทำผิดไป หรือโทษผู้อื่นที่มาล่วงเกิน หรือมิฉะนั้นก็โทษฟ้า
ดินลำเอียง

พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้เราอดทนต่อสิ่งเลวร้ายเหล่านั้น อย่า
ปล่อยให้ความแค้นร้อนกังวลใจมาทำร้ายใจของเรา อย่าพูดหรือทำสิ่ง
อะไรๆ ที่จะทำร้ายคนอื่น เพราะนั่นจะทำให้เราเป็นทุกข์มากขึ้น ไม่
ทำให้เราสบายใจขึ้นได้เลย

เราควรพิจารณาว่าเป็นกรรมเก่าของเราที่ต้องชดใช้ แล้วอดทน
ทำสิ่งที่ควรทำต่อไป ไม่สร้างกรรมใหม่ที่จะก่อให้เกิดทุกข์แก่เราในภพ
ต่อไป การอดทนเช่นนี้อาจทำได้ยาก เราต้องฝึกใจทำ แต่เป็นหนทาง
เดียวที่จะทำให้เราสบายใจได้

ให้คิดว่าอะไรจะเกิด ก็ต้องเกิด อะไรจะมา ก็ต้องมา เราหลีกเลี่ยง
เวรกรรมไม่ได้ แต่เราจะพยายามทำกรรมในปัจจุบันให้ดีที่สุด เพื่อ
ลดแรงของกรรมเก่าให้น้อยลง

ขุมทรัพย์ ๔ แห่ภายในตน

สุภาสิตว่า คันทนพธรรม หมายความว่า ถ้าเราค้นหาตนภายในร่างกายที่กว้างศอกยาววาหนาคืบ ก็จะมีพธรรมที่เปรียบดังขุมทรัพย์ ๔ แห่ภายในร่างกายนี้ คือ

๑. หมื่อทองคือทาน รับหน้าที่ดูแลทรัพย์สมบัติของเราให้มั่งคั่งล้นหลาม ทำให้เราไม่เดือดร้อนตลอดสังสารวัฏอันยาวนาน

๒. หมื่อทองคือศีล รับหน้าที่ดูแลร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพดี ไร้โรคภัย และพ้นจากอบายภูมิ ๔

๓. หมื่อทองคือสมาธิ รับหน้าที่ดูแลจิตใจให้สงบปลอดภัย เพราะจิตที่ถูกนิรณรรูปกวนปั่นคั่นอยู่เสมอย่อมไม่เป็นสุข แม้มีเงินทองก็หวาดหวั่นไม่รู้สึกลปลอดภัย ไม่สงบร่มเย็น

๔. หมื่อทองคือปัญญา รับหน้าที่ดูแลจิตใจให้เห็นกระจ่างแจ่มใส ไม่ถูกตัณหา มานะ และทิฏฐิครอบงำให้ยึดติดผูกพันในตัวตนและของตน

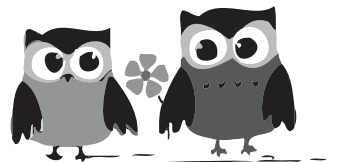
สรุปความว่า ทรัพย์สิน ร่างกาย และชีวิตของเรา ไม่ใช่มีไว้เพื่อครอบครอง แต่มีไว้เพื่อเสียสละ เมื่อสละสิ่งเหล่านั้นไป เราจะได้สิ่งที่มีค่ามากกว่านั้น ซึ่งก็คือขุมทรัพย์ ๔ แห่ภายในตนนั่นเอง

เส้นวงรอบแห่งชีวิต

ชีวิตของทุกคนตั้งแต่เกิดมา มีชะตากรรมกำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว นั่นคือกรรมที่จะส่งผลให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แต่เราไม่อาจรู้อนาคต จึงรู้ไม่ได้ จะเห็นได้ว่า ผู้บรรลุนิพพานสามารถมองไปถึงอนาคตชาติได้นับแสนนับล้านชาติ ดังนั้น กรรมจึงเป็นเส้นวงรอบแห่งชีวิตที่เราต้องอยู่ในที่นี้ตั้งแต่เกิดจนตาย ดำเนินไปตามกรรม แล้วแต่ว่ามันจะส่งผลอย่างไร

กรรมเป็นนามธรรมที่มองไม่เห็น มนุษย์จึงคิดค้นวิธีค้นหากรรมตามหลักโหราศาสตร์บ้าง นรลักษณ์บ้าง หัตถศาสตร์บ้าง เพื่อให้รู้ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปในชีวิต

แต่กรรมเก่านั้นไม่มีอำนาจเหนือกรรมใหม่ในปัจจุบัน เพราะกรรมใหม่ในปัจจุบันสำคัญกว่ากรรมเก่า เนื่องจากเป็นสิ่งที่เราทำได้เอง และควบคุมให้อยู่ในวิถีทางที่เราต้องการได้ และเพราะกรรมใหม่มีอำนาจเหนือกรรมเก่า เราจึงเพียรปฏิบัติเพื่อความหลุดพ้นไปจากวงจรของกรรมได้ พระอรหันต์ที่หมดสิ้นกิเลสแล้วย่อมไม่ไปเกิดอีกด้วยแรงกรรม ท่านได้ทำลายเส้นวงรอบแห่งชีวิตแล้วเดินออกจากไปภายนอกได้

ดังนั้น โหราศาสตร์เป็นต้นจึงอาจไม่แม่นยำในบางเรื่อง จะเห็นได้ว่า ถ้าดวงดาวที่ไม่ดีขึ้นมาในชีวิต เช่น พระศุกร์เข้า พระเสาร์แทรก พระราหูทับ ถ้าอาจเจ็บไข้ได้ป่วย เกิดอุบัติเหตุ มีเรื่องเสื่อมเสีย ฯลฯ โดยที่แม้จะไม่ได้ตั้งใจทำ สิ่งไม่ดีเหล่านั้นก็เกิดขึ้นเอง แต่ถ้าเป็นสิ่งดีๆ ในชีวิต เช่น การสอบ ธุริกิจการงาน ฯลฯ เราต้องทำด้วยศักยภาพของเราอย่างเต็มที่ คำทำนายตามโหราศาสตร์จึงจะถูก ถ้าเรามัวแต่นอนหลับทับสิทธิ์ คำทำนายนั้นก็ผิดพลาดไป

มีข้อความในคัมภีร์หิโตปเทศว่า

“จงประกอบความเพียรของตนอย่างเต็มที่ อย่าพึ่งพากรรมเก่า เพราะแม้กระต่ายก็ไม่วิ่งเข้าไปสู่ปากของราชสีห์ผู้นอนอ้าปากอยู่”

พม่ามีเรื่องเล่าว่า มีสามเณรน้อยรูปหนึ่งไปเรียนหนังสือในเมือง ต่อมาพบกับหมอดู เขาทำนายสามเณรว่าต่อไปจะได้เป็นใหญ่เป็นโต สามเณรก็เชื่อคำทำนาย จึงไม่ขยันเล่าเรียน ต่อมาไปลาสิกขาไปอยู่บ้านนอก รอคอยเวลาที่จะได้เป็นใหญ่เป็นโต

กาลเวลาผ่านไปจนเขาอายุ ๖๐ ปี จึงได้เป็นใหญ่เป็นโตสมใจ นั่นคือ ได้เป็นผู้ใหญ่บ้านควบคุมบ้านเล็กๆ ๕๐ กว่าหลังคาเรือนในหมู่บ้านเล็กๆ ของตนเอง ที่จริงแล้วถ้าเขาขวนขวายกว่านี้ อาจได้ถึงกำนัน หรือผู้ว่าฯ หรือถ้าบวชต่อไปอาจได้เป็นเจ้าอาวาส หรือท่านเจ้าคุณฯ แต่เขาคิดสั้นเชื่อหมอดู ทำให้คุณค่าของชีวิตต้องสูญเสียไปอย่างน่าเสียดาย

คนแก่ลายคราม

ชีวิตมนุษย์มีสิ่งที่เกิดขึ้นทุกๆ วัน ๒ อย่าง คือ อายุ และ คุณธรรม อายุเป็นสิ่งที่แก่เองอยู่เสมอโดยไม่ต้องตั้งใจ เราจะชอบหรือไม่ชอบ ว่างหรือไม่ว่าง ก็ถูกเชือกแห่งชราดึงไว้ตลอดเวลา ถึงไม่อยากแก่ ก็ต้องแก่ เมื่ออายุที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น อายุที่เหลืออยู่ก็น้อยลง

แม้อายุจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่คุณธรรมของเราไม่ได้พัฒนาไปเอง ตามอายุ ถ้าเราไม่ได้พัฒนาคุณธรรมให้สูงงอม ยิ่งอายุมากขึ้น ก็ยิ่งรู้สึกกลัวมากขึ้น อับอายต่อรูปโฉมที่ชราภาพมากขึ้น

คนที่พัฒนาคุณธรรมคือศีล สมาธิ และปัญญาอยู่เสมอ ยิ่งอายุมากขึ้น คุณธรรมของเราก็จะยิ่งสูงงอมมากขึ้น คุณธรรมดังกล่าวจะลดความทุกข์ใจของชีวิตได้ โดยที่อายุของเราไม่อาจลดความทุกข์นั้นได้เลย

คุณธรรมไม่ใช่สิ่งที่สูงงอมเองเหมือนอายุ แต่เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาเพียรปฏิบัติด้วยศรัทธา คนที่มีคุณธรรมประจำใจจะรู้สึกเคารพตนเอง และเป็นที่เคารพนับถือของผู้อื่น

ดังนั้น จงอย่าแก่ชราด้วยอายุเท่านั้น จงสูงงอมด้วยคุณธรรม เพื่อให้เราเป็นคนแก่ที่น่านับถือ เพื่อทำให้ชีวิตมีคุณค่า และเพื่อเพิ่มพูนบารมีอันเป็นทางพ้นทุกข์ต่อไป

การมีเมตตาต่อผู้อื่น

คนที่อยู่ร่วมโลกกันนั้นไม่ควรโกรธเกลียดกัน ควรมีเมตตาต่อกันในฐานะเพื่อนร่วมโลก แม้จะมีคนที่เราไม่ชอบเขาและเขาไม่ชอบเรา ก็ควรวางใจว่าเป็นโทษของวิญญูะที่เราต้องทำกรรมใหม่ และรับกรรมเก่า จะทำให้เราปล่อยวางความโกรธได้ดีขึ้น

แม้จะมีคนที่ไม่ชอบเราแล้วพยายามหาทางทำร้ายเราอยู่ ถ้าเราแผ่เมตตาไปเสมอๆ เราจะเป็นผู้ชนะ คนผู้นั้นจะแพ้ภัยตัวเอง บางคนเกิดโรคภัยจนอายุสั้น หรือเกิดอุบัติเหตุตายก่อนวัยอันควร นี่คือผลจากการทำร้ายผู้อื่นที่ไม่ทำร้ายตอบ

เมื่อเราเจริญเมตตาต่อผู้อื่นเช่นนี้ เราจะไม่มีความอันตรายใดๆ มากล้ากรายได้ เพราะเมตตาเป็นเกราะแก้วคุ้มครองป้องกัน นอกจากนี้ เมตตาจะเปิดโอกาสให้ความดีที่เราได้บำเพ็ญไว้ในชาติก่อนๆ ส่งผลให้ทันตาเห็น ทำให้เรามีแต่ความสุขความเจริญ ประสบผลสำเร็จสมปรารถนา

โชคดีโชคร้ายเกิดจากตัวเราเอง

คนทั่วไปมักพูดว่า คนนั้นโชคดี คนนี้โชคร้าย ที่จริงแล้วโชคดีหรือโชคร้ายไม่ได้เกิดจากการบันดาลของคนอื่น แต่เป็นผลของกรรมที่เราทำขึ้นด้วยตัวเอง

กรรมก็คือเจตนาที่เราต้องการทำสิ่งนั้นๆ ถ้าเจตนาดี โชคของเราก็ดี ถ้าเจตนาร้าย เราก็พบโชคร้าย ถ้าเจตนาของเราซื่อตรง โชคของเราก็ซื่อตรง ถ้าเจตนาแอบแฝงความคิดร้ายหรือคดโกง โชคร้ายก็จะมาเยือนเราเสมอๆ เหมือนสนิมที่เกิดจากเหล็กแล้วกัดกร่อนเหล็กฉะนั้น

ดังพระพุทธพจน์ว่า

อตฺตนา กุรุเต ลกฺขี

น หิ ลกฺขี อลฺกฺขี วา

อลฺกฺขี กุรุเตตฺตนา

อญฺเฏ อญฺเฏสุสฺส การโก.

“บุคคลทำสิริมงคลด้วยตนเอง และทำสิ่งที่ไม่ใช่สิริมงคลด้วยตนเอง บุคคลอื่นจะทำสิริมงคลหรือสิ่งที่ไม่ใช่สิริมงคลแก่บุคคลอื่น หาได้ไม่”

ควรนึกถึงทุกข์เพื่อความไม่ประมาท

เมื่อเราพบกับความทุกข์หรืออุปสรรค มักเกิดความพยายามเพื่อให้พ้นไปจากสิ่งเหล่านั้น เราเกิดวิริยะอุตสาหะทันที เพราะทุกคนรักสุขเกลียดทุกข์ ถ้ากล่าวตามหลักธรรมก็อาจพูดได้ว่า ความเกิด แก่ เจ็บ ตาย และภัยในอบายภูมิ เป็นทุกข์อันน่ากลัว

อย่างไรก็ตาม คนทั่วไปมักหาข้ออ้างต่างๆ นานาว่ายังไม่ว่าง ปฏิบัติธรรมเพื่อให้หลุดพ้น แต่ทุกข์เหล่านั้นไม่มีข้ออ้าง มันตามหลังเราอยู่ตลอดเวลา เราชอบผลัดวันประกันพรุ่ง แต่ทุกข์เหล่านั้นไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง เพราะมันมีอยู่ตลอดเวลาไม่ห่างจากเรา

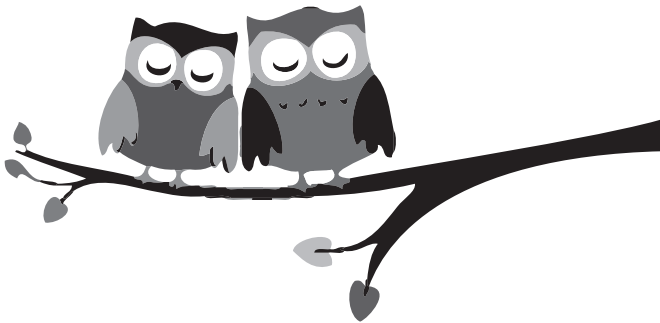
ดังนั้น เราจึงควรคิดถึงความน่ากลัวของทุกข์ว่า ถ้าเราตายโดยยังไม่มีที่พึ่งในศาสนาคือความเป็นพระโสดาบัน อบายภูมิ ๔ แห่งกำลังเปิดประตูอยู่ ก็จะทำให้เพิ่มพูนวิริยะเพื่อปฏิบัติธรรมให้มากขึ้น

บุญล้างบาป

การทำบุญมีแต่ได้ ไม่มีขาดทุน เพราะบุญเป็นสหายที่น่าไว้วางใจมากที่สุด ไม่ทรยศเราในภพนี้และตลอดสังสารวัฏ โดยเฉพาะคนที่ทำบุญเพื่อพ้นไปจากภพ จะสามารถตัดภพตัดชาติที่ไม่มีกำหนดได้

ส่วนสหายที่ทรยศต่อเราคือบาป มันเป็นหนึ่งในเพิ่มขึ้นทีละน้อย ทำให้เราต้องชำระมากขึ้นทุกๆ วัน

บุญเป็นพลังที่ใช้ล้างบาปได้ บุญชนทั่วไปที่ยังมีวิชาอยู่อาจทำบาปบ้างตามสมควร เราจึงต้องใช้บุญล้างบาป เพราะบุญมีพลังทำลายบาปได้ เปรียบเหมือนเรือที่อาจบรรทุกของหนักแล้วแล่นไปในน้ำได้

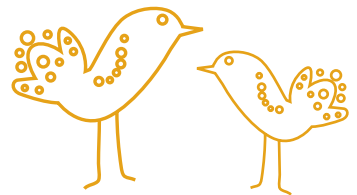
กรรมก่อรอให้พลอยู่ทุกขณะ

สิ่งที่เราทำไว้ซึ่งเรียกว่า กรรม จะเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่วก็ตาม มีสภาพให้ผลแน่นอน ขึ้นอยู่ว่าจะให้ผลเมื่อใด เหมือนต้นไม้ที่เราปลูกไว้รอการผลิดอกออกผล

กรรมนั้นเป็นอนุภาพอย่างหนึ่งที่เรียกว่า กรรมปัจจัย เกิดจากเจตนาที่เราตั้งใจทำไว้ เป็นสิ่งที่ให้ผลเมื่อมีเหตุปัจจัยพร้อมมูล เหมือนไม้ขีดไฟที่ก่อให้เกิดไฟเมื่อนำมากระทบกับกล่องไม้ขีด

เมื่อกรรมดีให้ผล กรรมชั่วยกก็หลีกออกไปชั่วคราว หรือเมื่อกรรมชั่วให้ผล กรรมดีก็หลีกออกไปชั่วคราวเช่นกัน กรรมดีและกรรมชั่วนั้นรอให้ผลอยู่ทุกขณะ ขึ้นอยู่กับว่าเราสร้างกรรมดีหรือกรรมชั่วเพื่ออุปถัมภ์ให้กรรมเก่าส่งผลเร็ว

ดังนั้น จงสร้างกรรมดีเพื่ออุปถัมภ์กรรมดี อย่าสร้างกรรมชั่วเพื่อตัดรอนกรรมดี มิฉะนั้นเราต้องพบกับภัยพิบัติในชีวิตแน่นอน

บทสวดพุทธคุณส่งผลแก่จริยธรรม

พระพุทธคุณ ๙ ประการในบทสวดนั้น นอกจากจะทำให้เราเกิดปีติโสมนัสในการสรรเสริญคุณของพระพุทธเจ้าแล้ว ยังทำให้เราน้อมใจไปเพื่อจริยธรรมส่วนตัวอีกด้วย คือ

๑. อะระหัง (ผู้ไกลจากกิเลส) ทำให้เราตั้งใจขัดเกลากิเลสให้ลดน้อยลงไปทีละน้อยๆ

๒. สัมมาสัมพุทธโ (ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง) ทำให้เราตั้งใจแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับหลักธรรม เพื่อให้เข้าใจความจริงของชีวิต คือ รูปนาม ไตรลักษณ์

๓. วิชาจระณะสัมปันโน (ทรงถึงพร้อมด้วยความรู้และความประพฤติ) ทำให้เรามีทั้งความรู้และความประพฤติทั้งสองอย่าง ไม่เป็น “คนเก่งไร้จรรยา คนดีปัญญา نیم”

๔. สุคะโต (ทรงเป็นผู้ตรัสดี) ทำให้เราระมัดระวังการพูดจา โดยพูดแต่คำจริงที่มีประโยชน์ ถูกกาลเทศะ

๕. โลกวิทู (ทรงรู้แจ้งโลก) ทำให้เราพยายามเพื่อให้เข้าใจโลกคือร่างกายที่กว้างศอกยาววาหนาคืบนี้ตามความเป็นจริงว่าเป็นไตรลักษณ์

๖. อนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ (ทรงเป็นผู้ฝึกบุคคลที่ควรฝึกไม่มีใครยิ่งกว่า) ทำให้เราเป็นครูสอนผู้อื่นด้วยจิตเมตตา ไม่สอนเพื่ออามิสสินจ้างหรือลาภยศ

๗. สัตถา เทวะมนุสสานัง (ทรงเป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย) ทำให้เราทำตัวเป็นครูที่ควรเคารพนับถือของศิษย์

๘. พุทโธ (ทรงเป็นผู้รู้แจ้ง) ทำให้เราตั้งใจปฏิบัติธรรมเพื่อให้รู้แจ้งอริยสัจ ๔

๙. ภาวะวา (ทรงจำแนกธรรม) ทำให้เราไม่หลงเหินวิชาความรู้หรือหลักธรรม จึงถ่ายทอดแก่ผู้อื่นอย่างเต็มกำลัง

คิดก่อนทำ

คนทั่วไปคิดอะไรก็ทำตามที่ตนคิด ไม่นึกก่อนว่าสิ่งที่ทำนั้นมีประโยชน์จริงหรือไม่ เช่น ถ้าเรากินสิ่งที่ยากจะกิน ทำสิ่งที่ยากจะทำ ก็เป็นการทำตามใจกิเลส ไม่ได้ทำตามความจำเป็นของร่างกาย

พระพุทธเจ้าตรัสว่า จิตฺเตน นียติ โลโก (จิตนำชาวโลกไป) หมายความว่า ชาวโลกถูกใจของเรารบการให้ทำโน่นทำนี่ตามใจ และใจของเราที่ถูกกิเลสสั่งการอีกทอดหนึ่ง เราจึงทำสิ่งต่างๆ ตามแรงขับเคลื่อนของใจที่มีกิเลสบงการอยู่

ถ้าเราทำตามใจที่กิเลสสั่งการ เราก็จะทำความผิดต่างๆ ทางกาย วาจา ใจ จะเห็นได้ว่า ความชั่วทุกอย่างเกิดจากใจที่ตกอยู่ในอำนาจของความโลภ โกรธ หลง

การพัฒนาคุณภาพจิตเป็นสิ่งที่สำคัญมาก พระพุทธองค์จึงตรัสสอนให้เราหมั่นสังเกตจิตของเราว่า ขณะนี้เราเกิดกิเลสอยู่ไหม ถ้าเรารู้เท่าทันว่ามันกำลังเกิดอยู่ เราก็จะไม่ตกอยู่ในอำนาจของมัน

การรู้เท่าทันกิเลสทางใจจะทำให้เรารู้ข้อบกพร่องของตัวเอง แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตัวเราให้ดีขึ้น มิฉะนั้นแล้วเราจะหลงตัวเองว่าเราดีกว่าคนอื่น แล้วมัวแต่ตำหนิโทษคนอื่นโดยไม่สำรวจตัวเอง

วิทยาการสมัยใหม่เป็นการวิจัยคิดค้นสิ่งภายนอกตัวเรา แม้จะมีประโยชน์เพื่อความสุขสบายของมนุษย์ ก็เป็นการ “รู้เห็น” สิ่งภายนอก ไม่ใช่การรู้เห็น “สิ่งภายใน” คือ กายกับจิตของเรา และเป็นสิ่งที่ไม่เป็นที่สิ้นสุด เพราะคนรุ่นหลังย่อมสามารถคิดค้นสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาได้อีก

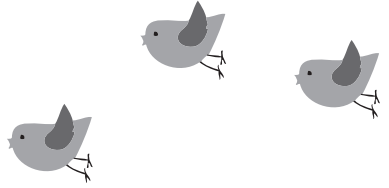
ศาสนาพุทธสอนให้เรา “รู้เห็น” ตัวเราเป็นหลัก เพื่อให้เรารู้จักข้อบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไขตัวเอง นั่นคือ การพัฒนาคุณภาพจิตใจให้สูงขึ้นด้วยการสังเกตว่า จิตของเราเกิดความโลภ โกรธ หลงอยู่ไหม ถ้ารู้เห็นเช่นนั้นก็พยายามละกิเลสดังกล่าว

ดังข้อความที่ท่านพระสารีบุตรกล่าวสอนภิกษุทั้งหลายว่า

โน เจ อวฺโส ภิกฺขุ ปริจิตฺตปริยายกุสโล โหติ, อถ สจฺจิตฺต-
ปริยายกุสโล ภวิสฺสามีติ เอวํ หิ वो อวฺโส สิกฺขิตพฺพํ. (อง.ทสก. ข้อ ๕๒)

“ผู้มีอายุ ถ้าภิกษุไม่ฉลาดในวาระจิตของผู้อื่น ก็จงประพฤติ
อย่างนี้ว่า เราจะเป็นผู้ฉลาดในวาระจิตของตน”

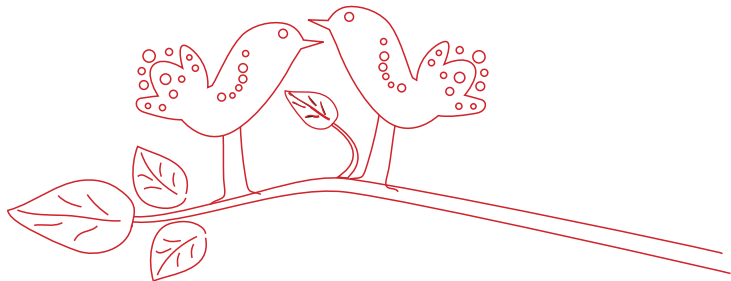
๕๓
ประกายส่องใจ

แม้พระพุทธเจ้าก็ตรัสสอนสามเณรว่า

“กระเจกเงามีประโยชน์เพื่อการพิจารณาดูใบหน้าของตัวเอง
ฉันใด บุคคลก็ควรพิจารณาจิตของตัวเอง ฉันนั้น คือ ก่อนทำ ขณะทำ
และหลังทำแล้ว ควรพิจารณาว่า สิ่งที่เราจะทำ กำลังทำอยู่ หรือทำแล้ว
มีโทษต่อตัวเอง ผู้อื่น หรือทั้งสองฝ่ายหรือไม่

ถ้าพิจารณาว่ามีโทษ ก็ควรหลีกเลี่ยงไม่ทำ หรือถ้ากำลังทำ ก็
งดทำ หรือถ้าทำแล้วก็ควรตั้งใจจะไม่ทำต่อไป แต่ถ้าพิจารณาว่าไม่มี
โทษ ก็ควรทำต่อไป”

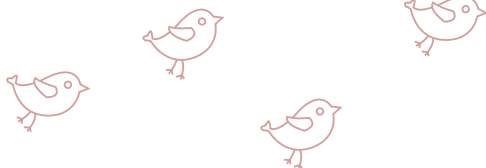
ความไม่พอเป็นทุกข์อย่างยิ่ง

ทุกคนในโลกนี้ต่างมีทุกข์เหมือนกัน มากบ้างน้อยบ้าง ตามมุมมองของแต่ละคน บางคนทุกข์เพราะไม่มีกินไม่มีใช้ บางคนกินมีใช้แต่มีทุกข์เพราะไม่พอ

ทุกข์อย่างแรกไม่ใช่ปัญหาใหญ่ ถ้าเรากินใช้ตามอัตภาพของเรา ก็ไม่ลำบาก มีข้าวกิน มีบ้านอยู่ป้องกันลมแดด ก็เพียงพอต่อความจำเป็นของร่างกาย

แต่ทุกข์อย่างหลังแก้ยากกว่า เราต้องการความสุขสบายจนเกินพอดี จึงทำตามใจกิเลส หรือกลัวว่าจะถูกคนอื่นมองว่าจน ต้องใช้โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ใช้เสื้อผ้าแบรนด์เนม ใช้รถหรูๆ

ถ้าเราไม่รู้จักพอเช่นนี้ เราจะวิ่งไล่ไขว่คว้าหาวัตถุภายนอกจนลืมว่า สุขที่แท้จริงอยู่ในใจของเรา คือ ความรู้จักพอ หรือความสันโดษ คือ พอใจกับสิ่งที่มีอยู่และหาได้

“

ถ้าเรารู้จักพอ ก็จะไม่ทำให้ตัวเองเป็นหนี้สิน
ใช้จ่ายพอดีตามกำลัง และหาเวลามาศึกษา
และปฏิบัติธรรม ก็จะทำให้มีความสุขกับชีวิต
ไม่ทุกข์เพราะหนี้สิน หรือคอยวางแผน
เพื่อคดโกงหลอกลวงผู้อื่น

”

เงินทองที่เราหามาได้ด้วยความสุจริต จะอยู่กับเราได้นาน
เพราะเป็นเงินเย็น แต่เงินทองที่โกงคนอื่นมา เป็นเงินร้อนที่ทำให้เรา
ต้องหมดเปลืองไปด้วยเหตุต่างๆ นานา แม้กระทั่งการโกงภาษีก็ถือว่า
เป็นการโกงชาติ เพราะทุกคนมีหน้าที่ตอบแทนคุณแผ่นดิน ดังนั้น จึง
ไม่ควรโกงภาษีด้วยการสร้างหลักฐานเท็จ เป็นต้น

ประวัติ พระคณธสารากวังศ์

อายุ ๕๓ ปี พรรษา ๓๒

วิทยฐานะ น.ธ. เอก, ป.ธ. ๙, เจริญคุณะ คณวาทกรรมมาจริยะ

และสาสนธธรรมมาจริยะ (เทียบเท่า ป.ธ. ๙ ของประเทศไทย)

ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หน้าที่การงาน

- เจ้าอาวาสวัดท่ามะโอ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
- อาจารย์บรรยายพิเศษ วิชาไวยากรณ์บาลี และวิชาวิปัสสนาของวิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส จังหวัดนครปฐม
- วิปัสสนาจารย์ในหลักสูตรอบรมวิปัสสนาของยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

บรรพชา

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ เมื่ออายุ ๑๒ ปี ณ จิตตภาวันวิทยาลัย พัทยา โดยมี สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ เป็น พระอุปัชฌาย์

อุปสมบท

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๕ เมื่ออายุ ๒๑ ปี ณ วัดท่ามะโอ จังหวัดลำปาง โดยมีพระธัมมานันทมหาเถระ อัครมหาบัณฑิต ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ เจ้าอาวาสวัดท่ามะโอ เป็น พระอุปัชฌาย์

วิทยฐานะ

พ.ศ. ๒๕๒๒ สอบได้ชั้นโสดชนบันติ (ชั้นนักศึกษา) วัดท่ามะโอ จังหวัดลำปาง

พ.ศ. ๒๕๒๗ เดินทางไปศึกษา ณ ประเทศเมียนมาร์ โดยพำนักอยู่ที่วัดวิสุทธาราม จังหวัดแปร (Prome) ๗ ปี และ วัดวิสุทธาราม จังหวัดมณฑลเย่ ๓ ปี

พ.ศ. ๒๕๒๙ สอบได้ชั้นพื้นฐาน ของรัฐบาลพม่า (เกียรตินิยมของภาค)

๕๗

ประกายส่องใจ

- พ.ศ. ๒๕๓๐ สอบได้ชั้นนักศึกษาของสมาคมพุทธศาสนานูเคราะห์ จ.แปร (เกียรตินิยม)
- พ.ศ. ๒๕๓๑ สอบได้ชั้นนักศึกษาของสมาคมเอกชนเจติยัคณะ ประเทศเมียนมาร์ (สอบได้เป็นอันดับ ๓ ของประเทศ) หรือ เกียรตินิยมอันดับ ๓ ของประเทศ
- พ.ศ. ๒๕๓๔ สอบได้ ธรรมาจริยะ ของสมาคมเอกชนเจติยัคณะ ประเทศเมียนมาร์ ได้รับเกียรติบัตรเป็น เจติยัคณะ คณวาทธรรมาจริยะ (เกียรตินิยมอันดับ 2 ของประเทศ)
- พ.ศ. ๒๕๓๕ สอบได้ ธรรมาจริยะ ของรัฐบาลพม่า ได้รับเกียรติบัตรเป็น สาสนธธรรมาจริยะ
- พ.ศ. ๒๕๔๗ สอบได้ ป.ธ. ๘ สำนักเรียนวัดท่ามะโอ จังหวัดลำปาง
- พ.ศ. ๒๕๕๖ ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๕๖ สอบได้ ป.ธ. ๙ สำนักเรียนวัดท่ามะโอ จังหวัดลำปาง

เกียรติคุณ

- เชื้อชาติเกียรติวิปัสสนาจารย์ ถวายเนื่องในโอกาสฉลองครบรอบ ๕๐ ปี สถาปนาอุทฺตมพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยฯ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓
- เกียรติบัตรในฐานะผู้มีผลงานดีเด่น สาขาพระพุทฺธศาสนา มูลนิธิจางคังทองประเสริฐ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙
- เสาเสมอธรรมจักร ประเภทส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนา สาขาการแต่งหนังสือพระพุทธศาสนา วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐
- ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาบาลีพุทธศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐
- เสาธรรมอโศก จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ อุทฺตมพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒

๕๘
พระคณิสสรวิมล

เชิญร่วมบริจาคสมทบกองทุนวิปัสสนาวัดท่ามะโอ

นาย/นาง/นางสาว

ที่อยู่

.....

โทรศัพท์ มือถือ

มีความประสงค์จะร่วมบริจาคสมทบกองทุนวิปัสสนาวัดท่ามะโอ
ณ ศูนย์วิปัสสนาวัดท่ามะโอ เป็นเงิน บาท
(.....)

โดยบริจาคเป็น

เงินสด

โอนเข้าบัญชี

โปรดโอนเข้าบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารทหารไทย

สาขาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ชื่อบัญชี“พระมหาสมลักขณ์ คนธสาโร เพื่อกองทุนวิปัสสนาวัดท่ามะโอ”

เลขบัญชี ๐๑๒-๒-๙๙๔๓๗-๙

แล้วส่งหลักฐานการโอนเงินพร้อมชื่อและที่อยู่ที่ชัดเจนมายัง

ศูนย์วิปัสสนาวัดท่ามะโอ

๓๗ วัดท่ามะโอ ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ๕๒๐๐๐

หรือโทรสาร ๐๕๔-๒๒๘๘๑๙ Email:tamaoh24@gmail.com

เพื่อศูนย์ฯจะได้จัดส่งใบอนุโมทนากลับมายังท่านต่อไป

(ใบอนุโมทนาจากวัดท่ามะโอสามารถใช้ประกอบการหักลดหย่อนภาษีได้)

๕๙
ประกายส่องใจ

รายชื่อเจ้าภาพร่วมพิมพ์ หนังสือ ประกายส่องใจ ๓

โดย ดร.พระคันธสาราภิวังศ์ เจ้าอาวาสวัดท่ามะโอ

คุณอมเรศ ศิลลาอ่อน	๑๐,๐๐๐ บาท
คุณประพีร์ บุรี	๑๐,๐๐๐ บาท
คุณสุขภาดา คงปรีชา	๑๐,๐๐๐ บาท
ผศ.ดร.กาญจนา จิตต์วัฒนา	๖,๐๐๐ บาท
พลโทธนวีร์-คุณเสริมสุข ปัทมสถาน	๕,๐๐๐ บาท
คุณสมบุญรณ์ ศุภศิริภิญโญ	๕,๐๐๐ บาท
คุณกาญจนา เรืองจินดา	๓,๐๐๐ บาท
คุณบุญเลิศ-คุณอุษณีย์ สว่างกุล	๓,๐๐๐ บาท
คุณสมชาย-คุณบุบผา อมรเกียรติขจร	๓,๐๐๐ บาท
คุณโสมพรรณ พิมพ์อาภรณ์	๓,๐๐๐ บาท
คุณเพ็ญศรี สุธีรศานต์	๒,๐๐๐ บาท
คุณวัลภา อัครกุล	๒,๐๐๐ บาท
คุณเสาวณิต เหลืองอรุณรุ่ง	๒,๐๐๐ บาท
คุณชวนชื่น ชีวะกานนท์	๑,๓๐๐ บาท
คุณสิริเยียม ภัคดีดำรงฤทธิ์	๑,๐๐๐ บาท
นายแพทย์อนุศิษฐ์ พรหมมาตย์	๑,๐๐๐ บาท
คุณชนบพันธุ์-คุณนที เอี่ยมโสภาส	๑,๐๐๐ บาท
คุณเพชรรัตน์ สุวรรณมานนท์	๑,๐๐๐ บาท
คุณฐิติมา ไชยทะเลสรฐ์	๑,๐๐๐ บาท
คุณวณิชย์-คุณจินตนา ศิริสันธนะ.	๑,๐๐๐ บาท
ม.ล. อภาวดี เทวกุล	๑,๐๐๐ บาท
คุณวรัญญาภรณ์ ธนะสันตะวานนท์	๑,๐๐๐ บาท
คุณเสาวนีย์ สุวรรณนิภะ	๑,๐๐๐ บาท
คุณไชศรี เนืองสิกขาเพียร	๑,๐๐๐ บาท
คุณศตพร นิธิการพิศิษฐ์	๑,๐๐๐ บาท

๖๐
พระคณิสสรากวัก

คุณประชา แสงทองสุข	๑,๐๐๐ บาท
คุณเอกพันธ์ พรหมประพันธ์	๑,๐๐๐ บาท
คุณปรีศนีย์ สุระเสถียร	๑,๐๐๐ บาท
คุณอัญชลี เหล่าพงษ์ศรี	๑,๐๐๐ บาท
คุณจันจรี อนุกุลกิจกุล	๑,๐๐๐ บาท
คุณศิริสา กันต์พิทยา	๕๐๐ บาท
คุณลินีรัตน์ ศรีประทุม	๕๐๐ บาท
พันธ์ ๕ นิรนาม	๕๐๐ บาท
คุณจักษณา วัตสัล	๕๐๐ บาท
คุณสมศักดิ์ จรรโลงวิทยา	๕๐๐ บาท
คุณชนาธิป คล้อยสวาท	๕๐๐ บาท
แม่ชีสังวาลย์ ทรงสุภาพ	๒๐๐ บาท

ยอดรวมทั้งสิ้น ๘๕,๐๐๐ บาท